aglasem.com

FOR PUNJAB CLASS 12 PREPARATION

PSEB 12th Sample Paper 2027 Media Studies

EXAM	YEAR	TYPE	SUBJECT
Punjab Class 12	2027	Sample Paper	Media Studies

ਅਕਾਦਮਿਕ ਸਾਲ 2026-27

ਵਿਸ਼ਾ-ਮੀਡੀਆ ਸਟੱਡੀਜ਼

ਸ਼ੇਣੀ-ਬਾਰਵੀਂ

ਮਾਡਲ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਪੱਤਰ

ਸਮਾਂ: 3 ਘੰਟੇ **ਕੁੱਲ ਅੰਕ: 80**

ਨੋਟ : ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਪੱਤਰ ਦੇ 4 ਭਾਗ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਕੁੱਲ 6 ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਹਨ। ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਉਪ-ਭਾਗਾਂ ਨੂੰ ਹੱਲ ਕਰਨ ਸਬੰਧੀ ਹਦਾਇਤਾਂ ਹਰ ਭਾਗ ਦੇ ਆਰੰਭ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ। ਹਦਾਇਤਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਹੀ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਪੱਤਰ ਹੱਲ ਕਰੋ।

ਭਾਗ-ਓ

1. ਇਸ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦਾ ਸਾਰੇ ਉਪ ਭਾਗ ਵਸਤੂਨਿਸ਼ਠ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਹਨ ਅਤੇ ਸਾਰੇ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹਨ। **1 x 20 = 20**

1.ਸ਼੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਅੰਗਦ ਦੇਵ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਦੀ ਪੰਜਾਬੀ ਬੋਲੀ ਨੂੰ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਦੇਣ ਕੀ ਰਹੀ ?

ਓ) ਬੋਲੀ ਅਪਨਾਉਣਾ ਅ) ਲਿੱਪੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨਾ

ਏ) ਬਾਣੀ ਦਾ ਉਲੱਥਾ ਸ) ਵਪਾਰਕ ਚਿੰਨ੍ਹ ਦੇਣੇ

2. ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਸਰਕਾਰੀ ਰੇਡੀਓ ਤੇ ਟੈਲੀਵੀਜ਼ਨ ਸੇਵਾਵਾਂ ਕਿਹੜੇ ਸਾਲ ਵਿੱਚ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਹੋਈਆਂ ਸਨ ?

(ਓ) 1976 (ਅ)1982 (ਏ) 1965 (ਸ) 1959

3. ਦਿ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨ ਦੇ ਸੰਸਥਾਪਕ ਸੰਪਾਦਕ (Founder edition) ਕੌਣ ਸਨ?

(ਓ) ਸੀਤਲਾ ਕਾਂਤ ਚੈਟਰਜੀ (ਅ) ਸੁਰਿੰਦਰ ਨਾਥ ਬੈਨਰਜੀ

(ਏ) ਦਿਆਲ ਸਿੰਘ ਮਜੀਠੀਆ (ਸ) ਡੈਨਾਲਡ ਬੈਨਰਜੀ

4. ਚੀਫ਼ ਖ਼ਾਲਸਾ ਦੀਵਾਨ ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੌਣ ਕੀ ਹੈ ?

(ਓ) ਸੰਸਥਾ ਦਾ ਮੁਖੀ (ਅ) ਧਾਰਮਿਕ-ਸਮਾਜਿਕ ਸੰਸਥਾ

(ਏ) ਫ਼ਰਨੀਚਰ ਦੀ ਕਿਸਮ (ਸ) ਨਿਰੋਲ ਧਾਰਮਿਕ ਸੰਸਥਾ

5. ਈਡੀਅਟ ਬਾਕਸ (Idiot Box) ਦੀ ਉਪਮਾਂ ਸੰਚਾਰ ਦੇ ਕਿਹੜੇ ਸਾਧਨ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ?

(ੳ) ਰੇਡੀਓ (ਅ) ਟੈਲੀਵੀਜ਼ਨ (ੲ) ਟੈਲੀਫੋਨ (ਸ) ਸੈਟੇਲਾਈਟ

6. ਨੋਰ੍ਹਾ ਰਿਚਰਡਜ਼ ਕਿਹੜੇ ਮੂਲ ਦੇ ਸਨ ?

(ੳ) ਇਗਲਿਸ਼ (ਅ) ਆਇਰਿਸ਼ (ੲ) ਸਕਾਟਿਸ਼ (ਸ) ਅਮੈਰਿਕਨ

7. ਭਾਰਤੀ ਟੈਲੀਵੀਜ਼ਨ ਉਤੇ ਪ੍ਰਸਾਰਤ ਪ੍ਰਥਮ ਲੜੀਵਾਰ ਨਾਟ ਕਿਹੜਾ ਸੀ ?

(ੳ) ਬੁਨਿਆਦ (ਅ) ਯੋ ਜੇ ਹੈ ਜ਼ਿੰਦਗੀ (ੲ) ਹਮ ਲੋਗ (ਸ) ਨੁੱਕੜ

8. ਵੱਚਸਐਪ ਵਿੱਚ ਐਪ ਤੋਂ ਕੀ ਭਾਵ ਹੈ ?

(ੳ) ਐਪਲੀਕੇਸ਼ਨ (ਅ) ਐਪਲਾਇੰਸ (ੲ) ਐਪਲ (ਸ) ਐਪੈਲੈਂਟ ਅਥਾਰੀਟੀ

9. ਵਿਗਿਆਪਨ ਆਮ ਕਰਕੇ ਕਿਹੜੇ ਪੱਧਰ ਦੇ ਸੰਚਾਰ ਲਈ ਵਰਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ?

(ੳ) ਜਨ-ਸੰਚਾਰ (ਅ) ਅੰਤਰ-ਮਾਨਵੀ ਸੰਚਾਰ

(ੲ) ਗੁੱਟ-ਸੰਚਾਰ (ਸ) ਲੋਕ-ਸੰਪਰਕ

10. ਭਾਰਤ ਦਾ ਪਹਿਲਾ ਅਖ਼ਬਾਰ ' ਕਲਕੱਤਾ ਜਨਰਲ ਐਡਵਰਟਾਈਜ਼ਰ ' ਕਦੋਂ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਇਆ ?

(ੳ) ਸੰਨ 1785, ਪਲਾਸੀ (ਅ) ਸੰਨ 1780, ਕਲਕੱਤਾ

(ੲ) ਸੰਨ 1784, ਕਲਕੱਤਾ (ਸ) ਸੰਨ 1785, ਮਦਰਾਸ

11. ਪੰਡਤ ਮਦਨ ਮੋਹਨ ਮਾਲਵੀਆ ਕਿਹੜੇ ਦੋ ਅਖ਼ਬਾਰਾਂ ਨਾਲ ਸਿੱਧੇ ਤੌਰ ਤੇ ਸਬੰਧਤ ਸਨ ?

12. ਦੂਰਦਰਸ਼ਨ ਦਾ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਉਦੇਸ਼ ਕੀ ਹੈ

13. ਪੰਜਾਬੀ ਜਾਗਰਣ ਦੀ ਪਿੱਤਰੀ ਕੰਪਨੀ ਦਾ ਕੀ ਨਾਮ ਹੈ, ਜੋ ਦੈਨਿਕ ਜਾਗਰਣ ਦਾ ਹਿੰਦੀ ਅਖ਼ਬਾਰ ਵੀ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਕਰਦੀ ਹੈ ?

14. ਆਲ ਇੰਡੀਆ ਰੇਡੀਓ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟਿੰਗ ਨੂੰ .....ਖੰਡਾਂ ਵਿੱਟ ਵੰਡਿਆ ਗਿਆ ਹੈ?

15. ਮੁੰਬਈ ਵਿੱਚ 'ਰੇਡੀਓ ਕਲੱਬ ਔਫ਼ ਬੌਂਬੇ' ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਸੰਨ.....ਵਿੱਚ ਹੋਈ ਸੀ।

16. ਟੀ.ਵੀ ਸਕ੍ਰੀਨ ਉੱਤੇ ਚਿੱਤਰ ਬਾਰੇ ਪਿੱਠਵਰਤੀ ਵਿਆਖਿਆ ਨੂੰ ..... ਆਖਦੇ ਹਨ?

17. ਆਲ ਇੰਡਿਆ ਰੇਡੀਓ (A.I.R) ਦੇ ਮੁੱਖ ਦਫ਼ਤਰ ਵਿੱਚ ਸਥਿੱਤ N.S.D ਤੋਂ ਕੀ ਭਾਵ ਹੈ?

18. ਪ੍ਰਸਾਰ ਭਾਰਤੀ ਦਾ ਦਫਤਰ ਕਿਹੜੀ ਇਮਾਰਤ ਵਿੱਚ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ?

19. D.T.H ਤੋਂ ਕੀ ਭਾਵ ਹੈ?

20. ਮੈਜਿਕ ਬਾਕਸ (Magic Box) ਦੀ ਉਪਮਾਂ ਸੰਚਾਰ ਦੇ ਕਿਹੜੇ ਸਾਧਨ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ?

ਭਾਗ-ਅ

II. **ਹੇਠ ਲਿਖੇ 9 ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਛੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਹੱਲ ਕਰਨੇ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹਨ। ਹਰੇਕ ਦੇ ਚਾਰ ਅੰਕ ਹਨ ਅਤੇ ਹਰੇਕ ਦਾ ਉੱਤਰ 30-40 ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਦਿਓ। 4x6= 24**

1. ਭਾਰਤੀ ਇਸਤਰੀ ਦੇ ਚਰਿੱਤਰ 'ਤੇ ਕੇਂਦਰਿਤ ਸ਼ਾਹਾਕਾਰ ਫਿਲਮਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸੇ ਦੋ ਫਿਲਮਾਂ ਅਤੇ ਚਰਿਤਰ ਨਿਭਾਉਣ ਵਾਲੀਆਂ ਅਦਾਕਾਰਾਂ ਦੇ ਨਾਮ ਲਿਖੋ।
2. ਦੱਖਣੀ ਏਸ਼ਿਆਈ ਖਿੱਤੇ ਦੇ ਕੋਈ ਦੋ ਸਥਾਨ ਲਿਖੋ ਜਿਥੇ ਰੇਡੀਓ ਸੇਵਾ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਆਰੰਭ ਹੋਈ। ਅਰੰਭ ਹੋਣ ਦਾ ਸਾਲ ਵੀ ਦੱਸੋ।
3. ਪੰਜਾਬੀ,ਹਿੰਦੀ, ਉਰਦੂ ਅਤੇ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਬੋਲੀਆਂ ਦੀਆਂ ਆਪਣੀਆਂ ਕਿਹੜੀਆਂ ਪ੍ਰਚਲੱਤ ਲਿਪੀਆਂ ਹਨ ?
4. ਛਪਾਈ ਤਕਨੀਕ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸ ਬਾਰੇ ਸੰਖੇਪ ਵਿੱਚ ਜਾਣੂ ਕਰਵਾਓ।
5. ਸੁਏਜ਼ ਨਹਿਰ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸ ਦਾ ਭਾਰਤ ਅਤੇ ਯੂਰਪ ਤੇ ਸੰਚਾਰ ਤੇ ਕਿਵੇ ਅਸਰ ਪਿਆ ?
6. ਫਿਲਮ ਸੰਗੀਤ ਵਿੱਚ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਵੱਡੇ ਨਾਮਾਂ ਅਤੇ ਗਾਇਕੀ ਵਿੱਚ ਵੱਡੇ ਨਾਮਾਂ ਦੀ ਚਰਚਾ ਕਰੋ।
7. ਸੈਨਿਕ ਜੀਵਨ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਪੇਸ਼ਕਾਰੀ ਵਾਲੀ ਕਿਸੇ ਪੁਰਾਣੀ ਫ਼ਿਲਮ ਬਾਰੇ ਲਿਖੋ।
8. ਪੰਜਾਬੀ ਫਿਲਮ 'ਨਾਬਰ' ਦਾ ਮੂਲ ਮਨੋਰਥ ਕੀ ਹੈ ?
9. ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਅਖ਼ਬਾਰਾਂ ਦਾ ਛਪਾਈ ਕਦੋ, ਕਿਸ ਨੇ, ਕਿੱਥੋਂ ਅਤੇ ਕਿਵੇਂ ਅਰੰਭੀ ਸੀ ?

ਭਾਗ-ਏ

ਨੋਟ-ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਵਿੱਚੋ ਕੋਈ ਇੱਕ-ਇੱਕ ਅੰਦਰੂਨੀ ਛੋਟ ਅਨੁਸਾਰ ਕਰੋ। ਹਰੇਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦਾ ਉੱਤਰ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ 10-12 ਵਾਕਾਂ ਵਿੱਚ ਜ਼ਰੂਰ ਦਿਓ। 8x3= 24

III. ਪਿਛਲੇ ਦੋ ਦਹਾਕਿਆਂ ਤੋਂ ਕਿਹੜੇਂ-ਕਿਹੜੇਂ ਪੱਖਾਂ ਤੋਂ ਮੀਡੀਆ ਰਿਪੋਰਟਿੰਗ ਵਿੱਚ ਗਿਰਾਵਟ ਦਿਖਦੀ ਹੈ?

ਜਾਂ

'ਚੱਕਰਵਿਊ' ਜਾਂ 'ਪੀਪਲੀ ਲਾਈਵ' ਸਮਾਜ ਦੀ ਕਿਹੋ ਜਿਹੀ ਹਾਲਤ ਦਾ ਚਿਤਰਣ ਕਰਦੀ ਹੈ? ਚਰਚਾ ਕਰੋ।

IV. ਕਿਸੇ ਫਿਲਮ ਦਾ ਰੀਵਿਊ ਲਿਖਣ ਲਈ ਕੀ ਤਿਆਰੀ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ?

ਜਾਂ

ਫੋਟੋਗਰਾਫ਼ ਜਾਂ ਤਸਵੀਰਾਂ ਦਾ ਅਖ਼ਬਾਰ ਵਿੱਚ ਕੀ ਰੋਲ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ? ਵਿਸਥਾਰ ਵਿੱਚ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰੋ ।

V. ਪ੍ਰੈਸ ਕੌਂਸਲ ਆਫ ਇੰਡੀਆ ਕੀ ਹੈ, ਜਾਣ ਪਛਾਣ ਕਰਵਾਓ।

ਜਾਂ

ਸੈੱਲ ਫੋਨ ਦੇ ਈਜਾਦ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਹੁਣ ਤੱਕ ਦੇ ਸਫ਼ਰ ਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਪੱਖਾਂ ਤੇ ਜਾਣੂ ਕਰਵਾਓ।

ਭਾਗ-ਸ

VI. ਹੇਠ ਲਿਖਿਆ ਪੈਰ੍ਹਾ ਪੜ੍ਹ ਕੇ ਅੱਗੇ ਦਿੱਤੇ ਹਰ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦਾ ਉੱਤਰ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ 4-5 ਵਾਕਾਂ ਵਿੱਚ ਦਿਓ :

ਸੋਸ਼ਲ ਮੀਡੀਆ ਇਨਸਾਨ ਦੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ 'ਵੱਡਾ ਰੋਲ ਅਦਾ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਅਜਿਹਾ ਪਲੇਟਫਾਰਮ ਹੈ, ਜਿਸ ਤੋਂ ਅਸੀਂ ਕਈ ਪ੍ਰਕਾਰ ਦੀ ਸੂਚਨਾਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਾਂ ਤੇ ਨੌਜਵਾਨ ਕਈ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਮੌਕੇ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਇਹ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਲਈ ਗਿਆਨ ਦਾ ਸਾਧਨ ਅਤੇ ਜਿਸ ਨੂੰ ਨਵੇਂ ਤਰੀਕਿਆਂ ਨਾਲ ਵਿੱਦਿਆ ਦੇ ਪ੍ਰਸਾਰ ਲਈ ਵਰਤਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਲਈ ਗਿਆਨ ਦਾ ਸਾਧਨ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਨਵੇਂ ਤਰੀਕਿਆਂ ਨਾਲ ਵਿੱਦਿਆ ਦੇ ਪ੍ਰਸਾਰ ਲਈ ਵਰਤਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਫੇਸਬੁੱਕ, ਇੰਸਟਾਗ੍ਰਾਮ,ਟਵਿੱਟਰ ਆਦਿ ਰਾਹੀਂ ਅਜੋਕੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਕਾਫ਼ੀ ਗਿਆਨ ਪ੍ਰਾਪਤ

ਕਰਦੇ ਹਨ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕੁਝ ਨਾ ਕੁਝ ਨਵਾਂ ਸਿੱਖਣ ਦਾ ਮੌਕਾ ਮਿਲਦਾ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ। ਕਈ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਹਰ ਰੋਜ਼ ਕਈ-ਕਈ ਘੰਟੇ ਸੋਸ਼ਨ ਮੀਡੀਆ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਬਹੁਤੇ ਮਾਪੇ ਇਸ ਪ੍ਰਤੀ ਚਿੰਤਤ ਵੀ ਹਨ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਬੱਚੇ ਸਾਰਾ-ਸਾਰਾ ਦਿਨ "ਮੋਬਾਇਲਾਂ ਨਾਲ ਚਿੰਬੜੇ ' ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ ਤੇ ਪੜ੍ਹਾਈ ਵੱਲ ਘੱਟ ਗਿਆਨ ਦਿੰਦੇ ਹਨ। ਸੋਸ਼ਨ ਮੀਡੀਆ ਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵਾਂ ਵੱਲ ਨਜ਼ਰ ਮਾਰੀਏ ਤਾਂ ਸਾਡਾ ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਇਹੀ ਹੈ ਕਿ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਸੋਸ਼ਲ ਮੀਡੀਆ ਇੰਨਾ ਪਸੰਦ ਕਿਉਂ ਹੈ? ਕਿਉਂ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਇਸ ਪਿੱਛੇ ਇੰਨੇ ਪਾਗਲ ਹੋਂ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ? ਕੀ ਉਹ ਇਸ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਰਹਿ ਨਹੀਂ ਸਕਦੇ, ਤਾਂ ਇਸ ਦੇ ਉੱਤਰ ਵਿੱਚ ਅਸੀਂ ਵੇਖਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਸੋਸ਼ਲ ਮੀਡੀਆ ਅੱਜ ਦੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੀ ਉਹ ਪਛਾਣ ਹੈ, ਜਿਸ ਜ਼ਰੀਏ ਉਹ ਜੋ ਚਾਹੁਣ, ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਜ਼ਰੀਏ ਉਹ ਆਪਣੇ ਨਵੇਂ ਦੋਸਤ ਬਣਾਉਂਦੇ ਹਨ। ਕਈਆਂ ਨੂੰ ਉਹ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜਾਣਦੇ ਵੀ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੇ ਪਰ ਫਿਰ ਵੀ ਫੇਸਬੁੱਕ ਜਾਂ ਇੰਸਟਾਗ੍ਰਾਮ ਰਾਹੀਂ ਉਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਕਾਫੀ ਨਜ਼ਦੀਕ ਆ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਕਈ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਇਸ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਕਰਨ ਕਰਕੇ ਡਿਪਰੈਸ਼ਨ ਦਾ ਸ਼ਿਕਾਰ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਉਹ ਇੱਥੇ ਤਰ੍ਹਾਂ-ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਵੀਡਿਓਜ਼ ਦੇਖਦੇ ਤੇ ਖੁਦ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਰਗਾ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਸੋਚਣ ਲੱਗਦੇ ਹਨ। ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਬੱਚੇ ਸੌਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਇਸ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਜਿਸ ਕਰਕੇ ਉਹ ਪੂਰੀ ਨੀਂਦ ਵੀ ਨਹੀਂ ਲੈਂਦੇ। ਇਹੀ ਵਜ੍ਹਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਕਈ ਬਿਮਾਰੀਆਂ ਦੀ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤ' ਚ ਆ ਰਹੇ ਹਨ। ਸਾਰਾ ਸਮਾਂ ਮੋਬਾਇਲ 'ਤੇ ਲੱਗੇ ਰਹਿਣ ਕਰਕੇ ਉਹ ਕਿਸੇ ਦੂਸਰੇ ਬੰਦੇ ਨਾਲ ਗੱਲ ਕਰਨ ਨੂੰ ਤਿਆਰ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੇ, ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਉਹ ਚਿੜਚਿੜਾ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਹੀ ਵਜ੍ਹਾ ਹੈ ਕਿ ਸਾਡੇ ਆਪਸੀ ਰਿਸ਼ਤੇ ਵੀ 10.ਖ਼ਤਮ ਹੋ ਰਹੇ ਹਨ। ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੀ ਲਿਖਣ ਦੀ ਯੋਗਤਾ ਘਟਦੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸਾਰੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਬਣੀ ਬਣਾਈ ਸੋਸ਼ਨ ਮੀਡੀਆ ਤੋਂ ਹੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਉਹ ਉਸੇ ਨੂੰ ਸੁਣ ਲੈਂਦੇ ਹਨ।

ਇਸ ਦੀ ਸਿੱਖਿਆ 'ਕੇ ਬੁਰਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਵੀ ਪੈ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਸਿੱਖਿਆ ਹਰ ਇਕ ਦੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹਿੱਸਾ ਹੈ । ਹਕ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਲਈ ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸਿੱਖਿਆ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਰਾਹੀਂ ਅਸੀਂ ਜ਼ਿੰਦਗੀ 'ਕੁਝ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਾਂ ਜੇ ਅਸੀ ਪੜ੍ਹਾਂਗੇ ਨਹੀਂ, ਤਾਂ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਦੇ ਮੌਕੇ ਨਹੀਂ ਮਿਲਣਗੇ ਤੇ ਅਸੀਂ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਵਿਚ ਪਿੱਛੇ ਰਹਿ ਜਾਵਾਂਗੇ।

ਤਕਨਾਲੋਜੀ ਸਾਡੀਆਂ ਸਹੂਲਤਾਂ ਲਈ ਵਿਕਸਤ ਹੋਈ ਹੈ ਪਰ ਇਸ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਤੋਂ ਵੱਧ ਆਦਤ ਖ਼ਤਰਨਾਕ ਵੀ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਫੇਸਬੁੱਕ-ਇਸਟਾਗ੍ਰਾਮ ਤੋਂ ਅੱਜ ਦੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਹੋ ਰਹੇ ਹਨ। ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਸਿਹਤ ' ਤੇ ਇਸ ਦਾ ਬੁਰਾ ਅਸਰ ਪੈਂਦਾ ਹੈ। ਉਹ ਸਮੇਂ ਸਿਰ ਖਾਣਾ ਨਹੀਂ ਖਾਂਦੇ। ਕਈ-ਕਈ ਘੰਟੇ ਇਸੇ 'ਤੇ ਰੁਝੇ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ। ਸਮੇਂ ਸਿਰ ਖਾਣਾ ਨਾ ਖਾਣ ਕਰਕੇ ਉਹ ਸੁਸਤ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸਰੀਰਕ ਕਿਰਿਆ ਘਟ ਰਹੀ ਹੈ। ਆਖ਼ਰ ਇਹੀ ਕਹਿ ਸਕਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਸੋਸ਼ਲ ਮੀਡੀਆ ਬਿਨਾਂ ਸ਼ੱਕ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਲਈ ਬਹੁਤ ਵਧੀਆ ਸਾਧਨ ਹੈ, ਜੇ ਜ਼ਰੂਰਤ ਲਈ ਹੀ ਇਸ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ। ਇਸ 'ਤੇ ਇੰਨੀ ਨਿਰਭਰਤਾ ਨਹੀਂ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਕਿ ਅਸੀਂ ਇਸ ਦੀ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤ 'ਚ ਆ ਜਾਈਏ ਤੇ ਖ਼ੁਦ ਮਿਹਨਤ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਨਾ ਕਰੀਏ। ਇਸ ਲਈ ਇਸ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਜ਼ਰੂਰ ਕਰੋ ਪਰ ਇਸ ਨੂੰ ਖ਼ੁਦ 'ਤੇ ਹਾਵੀ ਨਾ ਹੋਣ ਦਿਓ।

1. ਸੋਸ਼ਲ ਮੀਡੀਆ ਦਾ ਸਿੱਖਿਆ 'ਤੇ ਕੀ ਅਸਰ ਹੈ ਰਿਹਾ ਹੈ ?
2. ਸੋਸ਼ਲ ਮੀਡੀਆ ਰਾਹੀਂ ਸੰਚਾਰ ਦੇ ਕਿਹੜੇ-ਕਿਹੜੇ ਪੇਰਟਲ ਹਨ ?
3. ਸੋਸ਼ਲ ਮੀਡੀਆ ਕਾਰਨ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਕਿਸੇ ਬਿਮਾਰੀਆਂ ਦਾ ਸ਼ਿਕਾਰ ਵੀ ਹੋ ਰਹੇ ਹਨ ?
4. ਸੋਸ਼ਲ ਮੀਡੀਆ ਦੇ ਫਾਇਦੇ ਤੇ ਨੁਕਸਾਨ ਕੀ-ਕੀ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ?
5. ਸੋਸ਼ਲ ਮੀਡੀਆ ਦੇ ਮਾੜੇ ਪ੍ਰਭਾਵਾਂ ਤੋਂ ਬਚਣ ਲਈ ਕੀ ਉਪਰਾਲੇ ਕਰਨੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ ?
6. ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੇ ਲਿਖਣ ਦੀ ਯੋਗਤਾ ਕਿਉਂ ਘੱਟਦੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ ?

2X6=12